

Protokoll fra møte i rovviltnemnda for region 8 den 15.12.2023

Sted: Teams

Tid: kl. 9.–13 (fire timer møte og to timer forberedelse)

Deltagere

Rovviltnemnda	Andre
Nils Einar Samuelsen, leder Trine Noodt Fred Johnsen Johan Johansen Eira	Inga Margrethe Lillevoll, Næring og rovvilt i Finnmark Kjell-Sverre Myrvoll, ordfører i Dyrøy Svein Egil Hatlevik, Rovdyr.org Ann Maret Eira, Nannet Terje Størseth, Lyngen kommune Runo Berglund, Troms Bonde- og småbrukarlag Berit Elisabeth Gjerstad, Mattilsynet Birgit Dorothea Nielsen, Mattilsynet Geir Arne Evanger, Statens Naturoppsyn Magne Asheim, Statens naturoppsyn Ørjan Holm, Miljøvernforbundet Ajna Nystad, Troms Bondelag Lise Skjærseth Kvåle, Dyrøy kommune Nils-Ánte Andersen Triumpf, Statsforvalteren, reindrift Aase Berg, Statsforvalteren, landbruk Ragnhild Oline Eliassen, Statsforvalteren, miljø Marie Aas Westvik, Statsforvalteren, miljø Rasmus Kristoffer Høyning, Statsforvalteren, miljø Gøril Einarsen, Statsforvalteren, miljø Andreas Vikan Røsæg, Statsforvalteren, miljø

Sakliste

57/23 Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 2
58/23 Ferdigstille forvaltningsplan for høring	s. 2
59/23 Forebyggende og konfliktdempende tiltak – signaler om prioriteringer 2024	s. 3
60/23 Status restmidler forebyggende og konfliktdempende tiltak 2023 – prioriteringer	s. 3
61/23 Anbefaling om kvote for jakt på gaupe	s. 4
62/23 Anbefaling områder for ekstraordinære uttak jerv	s. 11
63/23 Orientering fra prosjektet Næring og rovvilt	s. 12
64/23 Neste møte	s. 12
65/23 Orienteringer	s. 12
66/23 Saker til informasjon	s. 12

57/23 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Vedtak –

Sakene «orienteringer» samt «saker til informasjon» tas inn som sak 65/23 og 66/23, og disse behandles før sak 58/23. Med denne endringen godkjennes innkalling og sakliste for møtet den 15.12.2023.

– Innstilling til vedtak –

Roviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste for møtet den 15.12.2023.

58/23 Ferdigstille forvaltningsplan for høring

– Vedtak –

Vedtas som innstilt med tre mot én stemme. Høringsutkast for forvaltningsplan for rovvilt datert 15.12.2023 sendes på høring. Johan Johansen Eira ønsker å fjerne FKT-tiltaket «Gaupe i kalvingsland og beiteområder for sau» fra forvaltningsplanen. Flertallet ønsker at tiltaket sendes på høring, og oppfordrer spesielt til å gi høringsuttalelser på dette tiltaket.

– Innstilling til vedtak –

Roviltnemnda for region 8 viser til høringsutkast for forvaltningsplan for rovvilt datert 8.12.2023. Nemnda ber sekretariatet ta inn nemndas justeringer fra møtet, skrive høringsbrev og sende utkastet på høring før nyttår. Høringsfristen skal være seks uker fra første virkedag i 2024.

59/23 Forebyggende og konfliktdempende tiltak – signaler om prioriteringer søkeromgangen 2024

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Søknadsfristen for å søke om forebyggende og konfliktdempende tiltak i region 8 blir utsatt fra 15. januar til 1. februar 2024.

Rovviltnemnda oppfordrer til at beitenæringene samarbeider om tiltak og sender inn felles søknader. Vi oppfordrer også næringene til å samarbeide med forskningsmiljøene for å få mer kunnskap om tapsårsaker og forebyggende tiltak som virker.

Innen sauedrift prioriterer rovviltnemnda søknader om tiltak som fysisk skiller beitedyr og rovvilt. Videre ønsker rovviltnemnda å støtte bruk av elektronisk overvåking av beitedyrene. De neste årene forventer rovviltnemnda økt problematikk med bjørn i sauebeiteområder. Rovviltnemnda oppfordrer beitelag til å lage en beredskapsplan i tilfelle det oppstår akutte tap til bjørn. Vi oppfordrer også reinbeitedistrikt og kommuner til å lage en beredskapsplan for å håndtere akutte rovviltsituasjoner. Nemnda ønsker å støtte de som søker om midler for en slik plan.

I reindrifta er det vanskelig å måle effekt av tiltakene, de er tett vevd inn i den ordinære drifta. Elektronisk overvåking er et tiltak som vi anser i liten grad påvirker reinenes adferd. Vi ser imidlertid at elektronisk overvåking forbedrer ordinær drift og tapsforebyggende arbeid. Rovviltnemnda vil derfor prioritere søknader om elektronisk overvåking.

Rovviltnemnda ser et stort behov for sikrere bestandsregistrering av gaupe. Rovviltnemnda imøteser søknader om prosjekter som kan bedre påliteligheten i bestandsregistrering av gaupe. Videre er det et stort behov for mer kunnskap om kongeørn som skadevolder på sau og rein, og også om hvilken effekt havørn har på tap av sau og rein.

60/23 Status restmidler forebyggende og konfliktdempende tiltak 2023 – prioriteringer

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda støtter søknaden fra skadefellingslaget i Porsanger, men ekskludert mva. Rovviltnemnda ønsker å støtte ev. tilsvarende søknad fra skadefellingslaget i Sør-Varanger med tilsvarende sum.

Rovviltnemnda støtter kongeørnprosjektet i Vest-Finnmark med inntil 200 000 kroner.

Saksfremlegg

I brev av 23.2.2023, planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2023 – *førebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) og drift*, ble rovviltnemnda for region 8 tildelt 14 000 000 til tilskudd kap. 142073. I ettertid har nemnda/statsforvalteren i to omganger bedt Miljødirektoratet om ekstra midler på grunn av uforutsette rovvilthendelser. Etter dette har vi et totalt budsjett på 14 500 000 på tilskuddsposten.

Per 8.12.2023 er status restmidler forebyggende og konfliktdepende tiltak 2023:

På FKT sau er det en rest på 50 000 kroner på FKT rein er det en rest på 660 000 kroner. På FKT-annet er det en rest på 300 000 kroner. På FKT akutt er det et overforbruk på 200 000. Skadefelling ligger an til en rest på 60 000. Dette gir en rest på 870 000 før ekstrabevilgninger på totalt 500 000. Altså har vi per 8.12.2023 en rest på totalt **1 370 000**.

Årsaken til at sekretariatet ser dette først nå er at en veldig stor andel av rapporteringene kommer inn i november, og utbetalinger skjer i november og desember. Når vi har bundet penger til et prosjekt, kan vi ikke frigjøre dem før rapporteringen er ferdig behandlet.

Porsanger skadefellingslag

Skadefellingslaget i Porsanger og Sør-Varanger ble i sommer for sene til å søke om midler øremerket skadefellingslag. Skadefellingslaget i Porsanger har nå levert en søknad om eventuelle restmidler. Søknaden gjelder midler til samband, kikkerter, fjellduker, telt og treningsammunisjon, totalt kroner 280 985 inkludert mva.

Kongeørnprosjektet i Vest-Finnmark

NINA har bedt om restmidler til kongeørnprosjektet. De søkte om 350 000 og fikk avslag med begrunnelse at nemnda mener bestandsregistrering av rovvilt er et nasjonalt ansvar.

61/23 Anbefaling om kvote for jakt på gaupe

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda gir Miljødirektoratet følgende tilrådning til kvote for jakt på gaupe i 2024:

Tilrådning gaupekvote i Finnmark:

Kvote på 3 gauper i B-området i Finnmark, hvorav maksimalt 2 hunngauper.

Tilrådning gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland:

Kvote på 6 gauper i B-området, hvorav inntil tre voksne hunngauper. Jakta stoppes om tre voksne hunngauper blir felt. Inntil 2 av gaupene kan felles sør for kommunene Tromsø, Lyngen og Storfjord.

Saksfremlegg

Rovviltnemnda i region 8 skal fatte vedtak om anbefaling av kvote for jakt på gaupe i Finnmark, Troms og fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn. Sekretariatet ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark legger her frem saksfremlegg med en faglig tilrådning til kvote.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på gaupe gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i større og mindre grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr.169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i Stortingsmelding nr. 15 (2002–2003), rovvilt i norsk natur, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling S. nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store

rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1 (lovens formål)

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1 (lovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1 Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Bestandsmål, rovviltnemndas myndighet og bakgrunnen for kvote – kvotejakt på gaupe

Rovviltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for kvotejakt på gaupe når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for gaupe i regionen, jf. §§ 7 og 11 i forskrift av 18.3.2005 om forvaltning av rovvilt. Bestandsmålene er jf. forskriften også fordelt mellom Troms og Finnmark. Bestandsmålsetning for region 8, er ti ynglinger av gaupe, hvorav fire ynglinger skal være i Finnmark og seks ynglinger i Troms. Ved vurdering av kvoter skal de ulike bestandsmålene for Troms og for Finnmark, vektlegges og søkes nådd det enkelte år. Bestandsmåloppnåelsen baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. De tre siste årene er det registrert 6, 6 og 9 familiegrupper i region 8, og dette gir et snitt på 7 familiegrupper. Rovviltnemnda har dermed ikke myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe jf. rovviltforskriften. Det er da Miljødirektoratet som fatter vedtak om kvote, rovviltnemnda vedtar en anbefaling av kvote ovenfor Miljødirektoratet.

Kvoten for gaupe omfatter Nordland sør til Rombaken

I forvaltningsregion 7, Nordland, er det mål om 10 årlige ynglinger av gaupe. Her er det de tre siste årene registrert 10, 6 og 11,5 familiegrupper (gjennomsnittlig 9,2 ynglinger i perioden 2021–2023). Fylkesgrensa mellom Nordland og Troms er ingen naturlig barriere for gaupe, f.eks. i 2011 delte Nordland og Troms én yngling, og i 2012 delte regionene to ynglinger. Rombaken er en mer naturlig grense, og derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvotejakt på gaupe:

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- kvote for jakt på gaupe,
- kvote for lisensfelling av jerv,
- kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.
3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
 - bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
 - fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
 - føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
 - tapssituasjonen for sau og rein i området
4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.
5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.
6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.
7. Denne avtalen gjelder for perioden 6.9.2012–1.6.2015. Ved avtalens utløp skal det vurderes evt. videreføring av tilsvarende samarbeid. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

På møte for rovviltnemnda i region 8 den 21.1.2015, sak 4/15 om samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8 ble det vedtatt at avtalen videreføres inntil en av partene sier den opp. Rovviltnemnda i region 7 vedtok på sitt møte den 20.5.2015 i sak 10/2015 videreføring av avtalen inntil en av partene sier den opp.

Gaupe – overvåking og bestandssituasjon

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke

naturmangfoldet er at kunnskapsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8.

Gaupebestanden i Norge blir hovedsakelig overvåket ved årlig å registrere antall familiegrupper, som er mordyr fulgt av årsunger. De fleste registreringer skjer på sporsnø. Registreringsperioden varer fra 1. oktober og ut februar. Årsaken til at registreringene ikke varer lenger, er at voksne dyr går sammen i paringstiden i mars, og derfor feilaktig kan bli vurdert å være familiegrupper. For dokumentasjon av familiegrupper må observasjoner av dyr, spor eller sportegn meldes til SNO, som da sender

rovviltpersonell ut i felt.

Det benyttes avstandsregler for å skille registreringer av ulike familiegrupper fra hverandre. De siste årene har det Skandinaviske gaupeprosjektet (Scandlynx <http://scandlynx.nina.no/>) samlet inn nye data på forflytning hos gauper. Basert på denne kunnskapen er det foretatt en revidering av de gjeldende avstandsreglene. Lengden på avstandsreglene varierer med antall døgn mellom observasjonene, og det skilles mellom dynamiske og en statisk avstandsregel. De dynamiske avstandsreglene tar utgangspunkt i en beregnet maksimal avstand i luftlinje som hunngauper forflytter seg fra en dag til påfølgende dager. Den statiske avstandsregelen gjelder når det er mer enn ti dager mellom observasjonene, og vil i praksis være ytterpunktene i et hjemmeområde for en hunngaue med unger.

Ut fra alle bekreftede observasjoner, både dokumenterte og antatt sikre, beregner Rovdata hvor mange familiegrupper som minimum lever i Norge det enkelte år. I 2023 fant de at det var 11,5 familiegrupper i Nordland samt 9 familiegrupper i Troms og Finnmark, hvorav 8 i Troms.

I 2023 er det registrert en avgang på 1 gauper i Troms og Finnmark, dette var en voksen hanngaue i Nordreisa. I 2022 ble det registrert en avgang på 5 gauper, hvorav tre voksne hanngauper og to med ukjent kjønn. I 2021 ble det registrert en avgang på 8 gauper i Troms og Finnmark, derav tre voksne, hvorav en hunn i Finnmark. Blant de fem i Troms var det tre voksne, hvorav to hunddyr. I 2020 var det en avgang på 6 gauper, fire i Finnmark og to i Troms. De to i Finnmark var voksne hunner. Blant de fire i Finnmark var det tre voksne hvorav en hunn. Region 8 har altså en kjent avgang på seks voksne hunngauper siden 1.1.2020.

For å beregne antall gauper i bestanden tas det utgangspunkt i antall familiegrupper. Omregningsfaktorene som brukes er 6,24 ($\pm 0,73$ SE) for nordlig reinsdyrområde og 6,14 ($\pm 0,44$ SE) for sørlig reinsdyrområde (Andrén m.fl. 2002, Andersen m.fl. 2003). Sørlig reinsdyrområde regnes i denne sammenheng nord til og med Lenvik, Balsfjord og Målselv, mens nordlig reinsdyrområde regnes nordover fra Karlsøy, Tromsø, Lyngen og Storfjord.

I Narvik ble det felt en voksen hanngaue ved jakt 9.3.2022.

Scandlynx har utviklet en modell for å beregne gaupebestandens utvikling over tid (Nilsen m.fl 2011). Ny metodikk for å registrere familiegrupper som danner data for denne modellen blir beskrevet i Brøseth og Tovmo (2013). Når bestanden ligger rundt bestandsmål, tyder estimatene fra modellen på at bestanden skal holdes stabil ved å høste 0,43 voksne hunddyr per familiegruppe, totalt 1.27 dyr per familiegrupper (Nilsen m.fl. 2011).

Prognose for antall familiegrupper med gaue i region 8 i 2024, gitt på bakgrunn av informasjon som var tilgjengelig i etterkant av kvotejakta i 2023 viser at det mest sannsynlig vil være 9,8 familiegrupper i 2024, med 75 prosent usikkerhetsintervall mellom 6,5 og 13,5 familiegrupper. Etter kvotejakta 2023 er det ikke kjent avgang av gaue i regionen. Denne registreringssesongen er det per 8.12.2023 ikke registrert familiegruppe i Finnmark, det er registrert, anslagsvis 7 ulike familiegrupper i Troms og 1 i samarbeidsområdet med Nordland samt en på svensk side øst for Narvik.

Tap av sau og lam til gaue

I 2023 er det i Nordland 50 sau og lam som per 8.12.2023 er dokumentert eller antatt tatt av gaue. I Troms og Finnmark er det 26 sau og lam som per 8.12.2023 er dokumentert eller antatt tatt av gaue.

I 2022 er det i Nordland 27 sau og lam som per 15.8.2022 er dokumentert eller antatt tatt av gaupe. I Troms og Finnmark er det tre sau og lam som per 15.8.2022 er dokumentert eller antatt tatt av gaupe.

I 2021 var det i Nordland 35 sau og lam som per 27.8.2021 var dokumentert eller antatt tatt av gaupe. I Troms og Finnmark var det fire sau og lam som per 27.8.2021 var dokumentert eller antatt tatt av gaupe.

I 2020 var det i Nordland 43 sau og lam som ble dokumentert eller antatt tatt av gaupe før 5. september. I Troms og Finnmark var det i 2020, per 5. september dokumentert tre sau og lam tatt av gaupe, alle tre i Kåfjord.

I 2019 var det i Nordland 59 sau og lam som ble dokumentert eller antatt tatt av gaupe, 30 av disse før 5. september. I Troms var det i 2019 13 sau og lam som ble dokumentert eller antatt tatt av gaupe, 5 av disse ble funnet før 5. september. I Finnmark var det ingen sau som ble dokumentert eller antatt tatt av gaupe i 2019.

Tap av rein til gaupe

Obs på forskjellig lengde på periodene:

Rein Troms og Finnmark

I perioden 16.8.2022–8.12.2023 er det i Troms og Finnmark 192 rein som er dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 28.8.2021–15.8.2022 er det i Troms og Finnmark 263 rein som er dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 2.9.2020–27.8.2021 var det i Troms og Finnmark 133 rein som var dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 1.9.2019–1.9.2020 var det i Troms og Finnmark 216 rein som ble dokumentert/antatt drept av gaupe. Tilsvarende periode året før var tallet 105.

Rein Nordland

I perioden 16.8.2022– 8.12.2023 er det i Nordland 108 rein som er dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 28.8.–2021–15.8.2022 er det i Nordland 65 rein som er dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 2.9.2020–27.8.2021 var det i Nordland 45 rein som ble dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 1.9.2019–1.9.2020 var det i Nordland 118 rein som ble dokumentert/antatt drept av gaupe. Tilsvarende periode året før var tallet 120.

Gaupebestanden

Det er en usikkerhet knyttet til neste års registrering av gaupe, dersom et gitt antall gauper tas ut av bestanden. Denne usikkerheten vurderer sekretariatet at i første rekke ligger i årlige variasjoner i ynglesuksess hos gaupe, og ikke i så stor grad i dataene som på nåværende tidspunkt danner beslutningsgrunnlaget.

Gjennom en sammenstilling av forskning på gaupas bestandsdynamikk i Skandinavia over en periode på ti år (Andersen m.fl. 2013) er det for alle gaupebestander som helhet beregnet et årlig vekstpotensial på omtrent 20 prosent ($\lambda=1,20$), men med en betydelig grad av variasjon mellom regioner, år, og individuell variasjon i rekruttering av avkom. Videre viser Andersen m.fl. (2013) i en teoretisk beregning at en avskytning på 16,7 % av estimert bestand før jakt opprettholder en stabil bestand, når det tas hensyn til dødeligheten av voksne hunngauper i perioden februar til mai. Dette forutsetter lik inn- og utvandring og at uttaket av voksne hunngauper ikke er for høyt. Selv om vi mangler finskala kunnskap om alderssammensetning av hunngauper, fødselsrate, overlevelse, og tids- og romlighetsvariasjon i byttedyr, kan det tyde på at tilgang til byttedyr er relativt stabil og oversiktlig i Troms, og mer avhengig av sesong og ikke så oversiktlig i Finnmark (Walton m.fl. 2016). Dvs. at en kan forvente en mer stabil produksjon og rekruttering av avkom i Troms enn i Finnmark. På bakgrunn av overnevnte, samt vurderingene av tapssituasjonen i dette saksframlegget, vurderer sekretariatet at kunnskapsgrunnlaget er godt. Derfor, vurderer sekretariatet beslutningsgrunnlaget som tilstrekkelig, føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 blir dermed ikke tillagt vekt.

Naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning sier at «en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Over er det vist at det finnes vesentlig kunnskap om gaupebestandens respons på jakttrykk, og om overlevelse og reproduksjon hos gaupe. Vi har også mye kunnskap om gaupas predasjonstakt på ulike byttedyr og på samspillet mellom gaupe og jerv. Mye av dette er samlet i Mattisson m.fl. 2015, Odden m.fl. 2014, Walton m.fl. 2016, og Linell og Tveraa (2015). Sekretariatet legger til grunn at bestandsmålet for gaupe skal nås og opprettholdes innenfor A-området for gaupe, sekretariatet har vurdert at foreslått kvote for kvotejakt på gaupe i region 8 ikke er til hinder for dette, og at kvoten dermed heller ikke er i strid med prinsippet i naturmangfoldloven § 10.

Naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver sier at «tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter». Rovviltnemnda skal forholde seg til bestandsmålet som er et kompromiss mellom beitenæring og rovvilt, fastsatt i rovviltforskriften § 4. Rovviltnemnda skal sikre en bærekraftig forvaltning av rovvilt samtidig som hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser ivaretas, blant annet slik at en i størst mulig grad kan fortsette med beitedyr i utmark. Kvotejakt påvirker gaupebestanden, det dreier seg likevel om regional gaupeforvaltning innen nasjonale rammer som igjen er bygd på internasjonale avtaler, dette mener sekretariatet gjør at et kostnadsspørsmål ved evt. miljøforringelse ikke blir relevant i denne sammenheng.

Naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder sier at «for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold gir de beste samfunnsmessige resultater». Innenfor fastsatte rammer jf. den todelte målsettingen om rovvilt og beitedyr har rovviltnemnda gitt klare føringer for en tydelig arealdifferensiert forvaltning. Kvotejakt gir forutsigbarhet og det er etter sekretariatets vurdering mer

samfunnsøkonomisk enn skadefelling.

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt med hjemmel i viltloven § 9 i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller høstingskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16. Høsting (jakt) kan bare tillates når arten produserer et høstingsverdig overskudd. I tillegg skal det blant annet legges vekt på skade som arten gjør. Der rein og gaupe i region 8 er til samme tid, er det å forvente at rein er det viktigste byttedyret til gaupe (Mattisson, m. fl. 2011).

Hensikten med å iverksette kvotejakt, er å begrense veksten og/eller utbredelsen av gaupebestanden, for slik å begrense skadene gaupe påfører bufe- og tamrein. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skade på sau og rein.

Andelen voksne hunngauper som får fram unger, kan variere en del mellom år. I enkelte år vil en stor andel av de voksne hunnene få fram unger, mens det i andre år er en mindre andel som klarer dette. Tilgang til rein vinteren før fødsel av unger, og tilgang til rein vinteren etter fødsel påvirker sterkt sannsynlighet for at gaupe får avkom, og at avkom blir rekruttert til bestanden (Walton m. fl. 2016). Dette avhenger av både årlige variasjoner i klima og migrasjonsmønstre av rein innenfor revirarealene til gaupe, og tilgang til alternativt byttedyr om rein ikke er tilgjengelig om vinteren (Mattisson m. fl. 2015, Tveraa og Linell 2015, Walton m. fl. 2016). I tillegg er det mer sannsynlig at eldre hunngauper får avkom enn yngre gauper (Nilsen m. fl. 2012). Tap av beitedyr til gaupe siste år samt erfaringer fra tidligere år, taler for at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, enn å åpne for begrenset kvotejakt på gaupe.

62/23 Anbefaling områder for ekstraordinære uttak jerv

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda anmoder Miljødirektoratet om å fortløpende vurdere ekstraordinære uttak av jerv, ut fra skadepotensial. Spesielt anbefaler vi om ekstraordinære uttak i B-områder der ordinært uttak erfaringsvis ikke lykkes. B-området i Finnmark og Lyngenhavøya i Troms er slike områder. Der det mot våren er jerveaktivitet i kalvingsområder for rein, anmoder rovviltnemnda om ekstra innsats for ekstraordinære uttak, også forut for skade.

63/23 Orientering fra prosjektet Næring og rovvilt

– Vedtak –

Rovviltnemnda ser det som en nasjonal oppgave å utvikle gode metoder for bruk av erfaringsbasert kunnskap. Rovviltnemnda ønsker at en stilling for implementering av erfaringsbasert kunnskap i rovviltforvaltninga legges til region 8. Nemnda ber Statsforvalteren melde behov til Miljødirektoratet for øremerkede midler til denne stillinga. Per dato er det lyst ut en 50 % stilling i prosjektet Næring og rovvilt i Finnmark. I påvente av nasjonal øremerket finansiering, garanterer rovviltnemnda for å finansiere totalt inntil 1,5 stilling i *Næring og rovvilt i Finnmark/Implementering av erfaringsbasert kunnskap* i 2024.

64/23 Neste møte

Neste ordinære rovviltnemndsmøte legges til Alta, tirsdag 5 mars. Foreløpige hovedsaker for møtet er prioritering av FKT-midler 2024 samt vurdering av høringsinnspill til forvaltningsplan for rovvilt i region 8.

65/23 Orienteringer

Nemnda orienterer om aktiviteter siden forrige møte
Orientering fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Orienteringer fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

66/23 Saker til informasjon

Forvaltningsplan – 15.12.2023

Forvaltningsplan – 8.12.2023

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 8

Forskning & overvåking av kongeørn i V-Finnmark – NINA

Innstilling av medlemmer til regionale rovviltnemnder etter kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023

Kongeørn i Vest-Finnmark – Søknad om midler 2023

Vedtak i klagesak om avslag på søknad om skadefelling av bjørn i Bardu kommune